

Hallintovaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle turvallisuusluokitellun tiedon vastavuoroisesta suojaamisesta Suomen ja Belgian välillä tehdyn sopimuksen hyväksymisestä sekä laiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle turvallisuusluokitellun tiedon vastavuoroisesta suojaamisesta Suomen ja Belgian välillä tehdyn sopimuksen hyväksymisestä sekä laiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta (HE 186/2016 vp): Asia on saapunut hallintovaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- lakimies Jesse Järvenpää, ulkoasiainministeriö
- hallitussihteeri Tuomas Hyvärinen, puolustusministeriö

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- oikeusministeriö
- sisäministeriö
- liikenne- ja viestintäministeriö
- työ- ja elinkeinoministeriö
- tietosuojavaltuutetun toimisto

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Suomen ja Belgian välisen sopimuksen turvallisuusluokitellun tiedon vastavuoroisesta suojaamisesta sekä lain sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta.

Sopimuksen tarkoituksena on varmistaa sellaisen turvallisuusluokitellun tiedon suojaaminen, jota vaihdetaan tai tuotetaan osapuolten välisessä yhteistyössä erityisesti ulko-, puolustus-, turvallisuus-, poliisi- tai tiede-, elinkeino- ja teknologia-asioiden alalla. Kysymys on arkaluonteisista tietoaineistoista, jotka lähettävässä sopimusvaltiossa on erikseen luokiteltu korkean tietoturvallisuuden tason toteuttamista edellyttäviksi. Sopimus ei velvoita turvallisuusluokitellun tiedon vaihtamiseen.

Valiokunnan mietintö HaVM 20/2016 vp

Osapuolet ilmoittavat toisilleen kun sopimuksen voimaantulon edellyttämät kansalliset toimet on toteutettu. Sopimus tulee voimaan toiseksi seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun jälkimmäinen ilmoitus on otettu vastaan. Sopimuksen voimaansaattamislaki on tarkoitettu tulemaan voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana samaan aikaan kuin sopimus tulee Suomen osalta voimaan.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Käsitteltävänä olevan Suomen ja Belgian välisen tietoturvasopimuksen tarkoituksena on varmistaa sellaisen osapuolten välisessä yhteistyössä vaihdettavan tai syntyvän turvallisuusluokitellun tiedon suojaaminen, jota vaihdetaan tai tuotetaan maiden välisessä yhteistyössä erityisesti ulko-, puolustus-, turvallisuus- ja poliisiasioissa sekä tiede-, elinkeino- ja teknologia-asioissa. Kyse on arkaluonteisista tieto-aineistoista, jotka lähettävässä sopimusvaltiossa on erikseen luokiteltu korkean tietoturvallisuuden tason toteuttamista edellyttäväksi.

Kansainväliseen yhteistyöhön liittyviin asiakirjoihin sisältyy sellaisia salassa pidettäviä tietoja, joiden luvaton paljastaminen voi aiheuttaa merkittävää ja laajalle ulottuvaa vahinkoa keskeisille yleisille eduille. Tällaisten aineistojen asianmukaisesta käsittelystä on sen vuoksi pidettävä erityistä huolta. Kysymys on Suomen luotettavuudesta kansainvälisen yhteistyön osapuolena ja Suomen luovuttamien aineistojen suojaamisesta.

Välittömän valtiovastuun piiriin kuuluvien kysymysten lisäksi kansainvälisillä tietoturvallisuusvelvoitteilla on kasvava merkitys taloudellisen, teollisen ja teknologisen yhteistyön kannalta. Yhä useammat yritystason hankkeet edellyttävät turvallisuusluokitellun tiedon hyödyntämistä. Näin ollen sopimus mahdollistaa myös suomalaisyritysten entistä tasavertaisemman kilpailuaseman kansainvälisillä markkinoilla.

Sopimukseen sovelletaan lakia kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista (588/2004). Koska pyrkimyksistä huolimatta ei ole saatu aikaan monenkeskistä kansainvälistä tietoturvasopimusta, joudutaan solmimaan edelleen kahdenvälisiä sopimuksia. Viimeksi valiokunnan käsiteltävänä on ollut Suomen ja Kroatian välillä tehty tietoturvasopimus (HaVM 40/2014 vp — HE 283/2014 vp).

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa turvallisuusluokitellun tiedon vastavuoroisesta suojaamisesta Suomen tasavallan ja Belgian kuningaskunnan välillä Helsingissä 20 päivänä heinäkuuta 2016 tehdyn sopimuksen hyväksymistä sekä sopimuksen voimaansaattamiseksi erillisen lakiehdotuksen hyväksymistä muuttamattomana.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Hallintovaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy hallituksen esityksessä HE 186/2016 vp tarkoitetun sopimuksen.

Valiokunnan mietintö HaVM 20/2016 vp

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 186/2016 vp sisältyvän lakiehdotuksen.

Helsingissä 10.11.2016

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

varapuheenjohtaja Timo V. Korhonen kesk
jäsen Elsi Katainen kesk
jäsen Antti Kurvinen kesk
jäsen Mikko Kärnä kesk
jäsen Sirpa Paatero sd
jäsen Olli-Poika Parviainen vihr
jäsen Juha Pylväs kesk
jäsen Wille Rydman kok
jäsen Joona Räsänen sd
jäsen Vesa-Matti Saarakkala ps
jäsen Matti Semi vas
jäsen Mari-Leena Talvitie kok

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Ossi Lantto